

Jolanta Janiak

Klasa II szkoły ponadgimnazjalnej

Nowy rok wezwaniem do życia w pokoju

Cel ogólny

Zapoznanie z nauczaniem Pawła VI i Jana Pawła II o pokoju.
Kształtowanie odpowiedzialności za pokój w swoim środowisku.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- podaje definicję słowa „pokój”,
- wymienia czynniki budujące pokój,
- wyjaśnia rolę pokoju w życiu człowieka,
- objaśnia znaczenie pokoju w ujęciu ewangelicznym,
- planuje działania na rzecz pokoju w swoim środowisku,
- przyjmuje odpowiedzialność za pokój w swoim środowisku.

Metody

Rozmowa kierowana, analiza tekstu źródłowego, praca w grupach, techniki plastyczne, ekspozycja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, fragmenty Orędzi Jana Pawła II na Światowy Dzień Pokoju z 01.01.2000 r., 01.01.2001 r., 01.01.2002 r., encyklika Pawła VI *Populorum progressio*, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 5 arkuszy papieru, mazaki.

PRZEBIEG KATECHEZY

Modlitwa

„Panie Jezu Chryste, Ty powiedziałeś swoim Apostołom: pokój zostawiam wam, pokój mój wam daję, nie zważaj na grzechy nasze, lecz na wiarę swojego Kościoła i zgodnie z Twoją wolą napełniaj go pokojem i umacniaj w jedności. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen”.

Wprowadzenie

Stoimy u progu nowego roku. Jest on dla nas wielką niewiadomą. To, jaki będzie, w dużej mierze zależy od nas samych. W każdym nowym roku robimy postanowienia, mamy jakieś ambicje i plany. Jeśli jednak na świecie nie będzie pokoju, nasze wysiłki spełzną na niczym. W Asyżu, 24 stycznia 2002 roku, Jan Paweł II powiedział: „Pokój! Ludzkość zawsze potrzebuje pokoju. Ale teraz potrzebuje go jeszcze bardziej niż zwykle, bo tragiczne wydarzenia podważyły zaufanie, a niegasnące zarzewia okrutnych konfliktów trzymają cały świat w niepewności i lęku”.

Rozwinięcie

Czym jest pokój? Gdzie tkwi jego źródło? Co jest podstawą pokoju? Co należy czynić, aby go zachować? Kim się stajemy wprowadzając pokój? Na te pytania odpowiemy, analizując nauczanie Jezusa i dokumenty soborowe.

„Pokój zaś ziemski (...) jest obrazem i skutkiem pokoju Chrystusowego, spływającego od Boga Ojca. Sam bowiem Syn Wcielony, Księżę pokoju, pojednał wszystkich ludzi z Bogiem przez krzyż swój, a przywracając wszystkim jedność w jednym Ludzie i w jednym Ciele, uśmiercił nienawiść we własnym ciele, a wywyższony przez zmartwychwstanie wylał Ducha miłości na serca ludzkie” (*Gaudium et spes*, 78).

„Wszystko więc, co byście chcieli, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie!” (Mt 7,12a).

„(...) Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego” (Mt 22,39).

„A Ja wam powiadam: Każdy, kto się gniewa na swego brata, podlega sądowi. (...) Jeśli więc przyniesiesz dar swój przed ołtarz i tam wspomnisz, że brat twój ma coś przeciw tobie, zostaw tam dar swój przed ołtarzem, a najpierw idź i pojednaj się z bratem swoim! (...)” (Mt 5,22-24).

„Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój,
albowiem oni będą nazwani synami Bożymi” (Mt 5,9).

Widzimy, że pokój nie jest tylko ludzką sprawą. Jego źródłem jest sam Bóg. Pokój, który Chrystus przyniósł światu, uzależniony został od przestrzegania największego przykazania – przykazania miłości. Wprowadzając pokój, stajemy się „błogosławionymi”.

Niestrudzonym obrońcą pokoju na świecie był Jan Paweł II. Co roku, 1 stycznia, Papież wygłaszał orędzie, w którym przedstawiał całemu światu pokojowe przesłanie. Także jego poprzednicy, tacy jak: Pius XII, Jan XXIII i Paweł VI, który ustanowił dzień 1 stycznia – Międzynarodowym Dniem Pokoju, w swoich dokumentach zajmowali się tym tematem.

Praca w grupach

Klasę dzielimy na 5 grup. Każda grupa otrzymuje tekst przemówienia papieża, zapoznaje się z jego treścią i odpowiada na pytanie, a następnie sporządza plakat do tematu: „1 stycznia – Światowy Dzień Pokoju”. Czas pracy 10 minut.

Grupa I

„Obowiązki te spoczywają przede wszystkim na bogatszych, mieszczą się w ludzkim i nadprzyrodzonym braterstwie, podającym potrójne ich uzasadnienie: po pierwsze – to obowiązek solidarności, czyli niesienia przez narody bogatsze pomocy tym ludom, które zdążają dopiero do rozwoju; następnie – to obowiązek sprawiedliwości społecznej, polegającej na konieczności poprawy stosunków handlowych między narodami silniejszymi i słabszymi; wreszcie – to obowiązek powszechnej miłości...” (Paweł VI, *Populorum progressio*, 44).

– O jakich „filarach” pokoju mówi papież Paweł VI?

Grupa II

„Przeciwstawiając się zatem nędzy i walcząc z niesprawiedliwymi warunkami bytu, nie tylko przyczyniamy się do materialnej pomyślności ludzi, ale wspieramy również ich rozwój duchowy i moralny, i tak służymy pożytkowi całej ludzkości. Pokój bowiem nie sprowadza się tylko do zaniechania wszelkiej wojny. (...) Pokój wypracowuje się wytrwale, dzień po dniu, zachowując ustanowiony przez Boga porządek, który domaga się doskonalszej sprawiedliwości między ludźmi” (Paweł VI, *Populorum progressio*, 65).

– Czym jest pokój i jak można go wprowadzać?

Grupa III

„Na początku nowego tysiąclecia żywsza staje się nadzieja, że ludzie w swoich wzajemnych odniesieniach będą się w większej mierze kierować ideałem prawdziwie powszechnego braterstwa. Jeśli ideał ten nie stanie się celem wspólnych dążeń, nie uda się ustanowić trwałego pokoju” (Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Pokoju*, 01.01.2001 r.).

– Do czego zachęca Jan Paweł II?

Grupa IV

„Nie da się natychmiast zrozumieć ani łatwo przyjąć propozycji przebaczenia. Jest ona z różnych względów przesłaniem paradoksalnym. Przebaczenie bowiem zawsze niesie z sobą krótkotrwałą pozorną stratę, natomiast zapewnia długoterminowy realny zysk. Z przemocą jest dokładnie odwrotnie: wybiera krótkoterminowy zysk, lecz na długą metę powoduje realną i trwałą stratę. Wybaczenie może się wydawać słabością; w rzeczywistości jednak zarówno jego udzielenie, jak i przyjęcie, zakłada wielką siłę duchową i wysokiej klasy odwagę moralną. Umiejętność przebaczenia, daleka od pomniejszania osoby, prowadzi ją do ubogacenia i pełni człowieczeństwa, które potrafi być odbłaskiem piękna Stwórcy” (Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Pokoju*, 01.01.2002 r.).

– Czym jest przebaczenie i o czym świadczy?

Grupa V

„<Na ziemi pokój ludziom, których Bóg miłuje!> (...) Nie ma prawdziwego pokoju, jeśli nie towarzyszą mu równouprawnienie, prawda, sprawiedliwość i solidarność. (...) <Niesprawiedliwość, nadmierne nierówności w porządku gospodarczym lub społecznym, zazdrość, podejrzliwość i pycha, które szkodliwie szerzą się między ludźmi i narodami, wciąż zagrażają pokojowi i powodują wojny” (Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Pokoju*, 01.01.2000 r.).

– Na czym powinien opierać się pokój?

Ekspozycja i omówienie prac.

Zakończenie

Pokój, którym Bóg obdarza człowieka, powinien rodzić się najpierw w sercu każdego z nas. Stajemy się orędownikami pokoju, kiedy dostrzegamy to, co łączy ludzi ze sobą, gdy szukamy prawdy, bronimy godności i praw każdego człowieka.

Pomyślmy:

- W jaki sposób staram się być sprawiedliwy?
- Jak przebaczam tym, którzy wobec mnie zawinili?
- Jakiego dobra pragnę dla innych?
- Co robię dla budowy trwałego pokoju w domu, szkole, środowisku?
- Jakim jestem orędownikiem pokoju?

Zeszyt ucznia

„Jeśli pokój jest darem Boga i w Nim ma swoje źródło, jak inaczej, jeśli nie w ścisłej i głębokiej relacji z Bogiem, możemy szukać pokoju i go budować? Do budowania pokoju z zachowaniem ładu, sprawiedliwości i wolności potrzebna jest przede wszystkim modlitwa, która oznacza otwarcie, słuchanie, dialog i ostateczne zjednoczenie z Bogiem – pierwotnym źródłem prawdziwego pokoju” (Jan Paweł II, Asyż, 24 stycznia 2002 r.).

Praca domowa

Ułóż modlitwę o pokój na świecie.

Modlitwa

Dobry Panie, uczyni z nas narzędzia Twojego pokoju.

Spraw, abyśmy umieli nie tyle szukać miłości,

ile innych miłować.

Albowiem dając, otrzymujemy, wybacząc,

zyskujemy przebaczenie...

(św. Franciszek z Asyżu).

Anna Duda

Klasa III szkoły ponadgimnazjalnej

Maryja Matką Świętej Rodziny

Cel ogólny

Ukazanie Maryi i jej zaufania wobec planów Boga.

Kształtowanie właściwego obrazu godności kobiety i postawy szacunku dla daru macierzyństwa.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wymienia cechy Maryi jako Matki Świętej Rodziny,
- streszcza fragmenty z Pisma świętego, mówiące o cechach Maryi,
- wyjaśnia, dlaczego Maryję możemy nazwać Matką Świętej Rodziny,
- wybiera sposób afirmacji macierzyństwa i godności kobiety,
- wskazuje na drogi naśladowania Maryi,
- analizuje, w jaki sposób Maryja pomaga nam w drodze ku Chrystusowi.

Metody

Analiza tekstu biblijnego, metaplan, wykład, rozmowa kierowana.

Środki dydaktyczne

Pismo święte, Katechizm Kościoła Katolickiego, Jan Paweł II *Redemptoris Mater*, współczesne czasopisma kobiece.

PRZEBIEG KATECHEZY

Modlitwa

„Pozdrowienie Anielskie”.

Wprowadzenie

Kobiecość jest darem i zadaniem. Współczesny świat mediów próbuje ukazać wypaczony obraz kobiety i jej powołania. Na podstawie przyniesionych czasopism kobiecych można omówić brak poszanowania dla kobiet. Wiele znanych organizacji na świecie podejmuje działania, naruszające dar macierzyństwa.